

SOSYAL GELİŞİM VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

2024 GLOBAL COMPACT SORUMLULUK BİLDİRİMİ RAPORU

SOSYAL GELİŞİM VE
DAYANIŞMA DERNEĞİ

■ 28.02.2024
Ankara / Türkiye

1995 yılında kurulan Sosyal Gelişim ve Dayanışma Derneği (SGDD-ASAM), mülteciler ve sığınmacılar da dâhil olmak üzere Türkiye’deki tüm kırılgan gruplara yardım etmeyi amaçlayan bağımsız, tarafsız ve kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Daha önce “Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği” adıyla bilinen SGDD-ASAM, “Kimseyi Geride Bırakmama” ilkesi doğrultusunda çalışma kapsamını ve hedef kitlesini genişletmiştir. SGDD-ASAM; dil, din, cinsiyet, ırk, yaş ve siyasi görüş ayrımı yapmaksızın hak temelli bir yaklaşımla hizmet sunmaya devam etmektedir. SGDD-ASAM, sığınmacı ve göçmenlere yönelik hizmetlerini sürdürürken, artık toplumun tüm hassas kesimlerini kapsamakta ve yapısal sorunları da hedef alan programlar geliştirmektedir. Bu bağlamda SGDD-ASAM, önde gelen bir insani yardım aktörü olmanın yanı sıra, kalkınma alanındaki önemli aktörlerden biri olarak da kendine yer edinmektedir. SGDD-ASAM, çeyrek asrı aşan deneyimini Yunanistan-Atina, Belçika-Brüksel ve Ukrayna-Lviv temsilcilikleriyle aktarmaya da devam etmektedir.

2024 yılı boyunca yürüttüğümüz ve devam eden çok sayıda proje aracılığıyla ve “Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri” ve “Küresel İlkeler Sözleşmesi” rehberliğinde, başta İnsan Hakları olmak üzere Küresel İlkeler Sözleşmesi’nde yer alan tüm diğer ilkelere dair sorumluluğumuzu yerine getirmeyi hedeflediğimizi ve uygulamalarımız aracılığıyla kalıcı bir etki yaratmayı amaçladığımızı bildirmekten memnuniyet duyarız. Bu bildirim ile Sosyal Gelişim ve Dayanışma Derneği olarak Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi’ne ve İnsan Hakları, Çalışma, Çevre ve Yolsuzlukla Mücadele alanlarındaki On İlkesine yönelik taahhüdümüzü ve desteğimizin devamını teyit ettiğimizi ve uygulanmasını desteklediğimizi beyan eder; bu doğrultuda hazırladığımız “Sorumluluk Bildirimi” mizi sizlere sunmaktan mutluluk duyarız.

Saygılarımızla,

İbrahim Vurgun Kavlak
Genel Müdür
Sosyal Gelişim ve Dayanışma
Derneği

GİRİŞ

SGDD-ASAM olarak dayanışma, adalet ve eşitlik ilkelerinin sadece ideal değil, hayata geçirilmiş gerçeklikler olduğu bir gelecek için çalışıyoruz. Bütünsel ve uyarlanabilir yaklaşımlarımız aracılığıyla sürdürülebilir, kapsayıcı ve dirençli bir geleceğe giden yolculukta kimsenin geride kalmamasını sağlayarak boşlukları kapatmayı, anlayışı teşvik etmeyi ve olumlu değişimde etkin bir rol almayı amaçlıyoruz. Herkesin temel haklara ve hizmetlere her koşulda ve eşit bir şekilde erişim sağlayabildiği, her ihtiyacın insan onuruna yaraşır bir biçimde karşılandığı bir dünyayı mümkün kılmayı hedefliyoruz.

SGDD-ASAM, dünya çapında savunmasız nüfuslara kapsamlı destek sağlamaya adanmıştır. Göç, Sürdürülebilir Kalkınma, Hassas Grupların Güçlendirilmesi ve Koruma ve İnsani Yardım ve Afet Müdahalesinden oluşan dört ana faaliyet alanımız aracılığıyla, bireylerin ve toplulukların karşılaştığı çok yönlü zorlukları ele almaya ve bunlarla mücadele etmeye kararlıyız. Misyonumuz, yalnızca acil ihtiyaçları karşılamakla kalmayıp aynı zamanda hak temelli bir yaklaşımla sürdürülebilir kalkınmayı, hayatın her alanında eşitliği ve dayanıklılığı teşvik eden yenilikçi, kapsayıcı ve etkili çözümler sunmaktır. Küresel, ulusal ve yerel ortaklarımızla iş birliği içinde, koşulları ne olursa olsun her bireyin, gelişmek için ihtiyaç duyduğu kaynaklara, fırsatlara ve desteğe erişebildiği bir dünya yaratmaya çalışıyoruz. Bütün bunları gerçekleştirirken gezegenimizi korumaya ve iklim değişikliğine karşı harekete geçmeye kararlıyız. “Herkes için onur, eşitlik ve insan hakları” ilkesine bağlılığımızdan taviz vermiyoruz.

SGDD-ASAM Hakkında

Sosyal Gelişim ve Dayanışma Derneği; Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği ismiyle bağımsız, tarafsız ve kâr amacı gütmeyen bir dernek olarak 1995'te Ankara'da kurulmuştur. SGDD-ASAM kısaltmasını kullanan dernek, yıllar içinde göç ve göçle kesişen alanlardaki uzmanlığını geliştirmiş ve 2023'te Sosyal Gelişim ve Dayanışma Derneği ismini almıştır. Dernek 2023 yılında çalışmalarını; Sürdürülebilir Kalkınma, Hassas Grupların Güçlendirilmesi ve Koruma, İnsani Yardım ve Afet Müdahalesi alanlarına genişletmiştir. SGDD-ASAM, "İhtiyacı olan herkesle dayanışma içinde" ilkesini benimser. Dernek bu ilkeden hareketle; ırkı, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri, cinsiyeti ya da hukuki statüsü fark etmeksizin başta kadın, çocuk, genç, engelli, yaşlı, sığınmacı, mülteci ve göçmenler olmak üzere yardıma ihtiyaç duyan herkesin ihtiyaçlarının karşılanması için destek olmak amacıyla çalışır.

SGDD-ASAM ihtiyaç sahiplerinin sorunlarına Türkiye Cumhuriyeti yasaları ve uluslararası insani yardım prensipleri çerçevesinde ve her boyutta çözümler arar. İnsan haklarının geliştirilmesi ve uygulanmasının güçlendirilmesi için politikaların geliştirilmesine katkı sağlamak, hâlihazır ve gelecek nesiller için sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesine destek olmak, sürdürülebilir kalkınma alanındaki politika ve uygulamalara katkı sağlamak ve her türlü doğal ve insan kaynaklı afet ve acil durumlarda ihtiyaç sahiplerine yardım etmek derneğin öncelikli amaçlarıdır. SGDD-ASAM, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler kuruluşlarının yanı sıra, iş birliği protokolleri bulunan T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve T.C. Sağlık Bakanlığı İl Sağlık Müdürlükleri başta olmak üzere ilgili kamu kurumları, uluslararası ve ulusal kuruluşlar ve belediyeler ile koordinasyon içinde çalışır.

Sosyal hizmet uzmanları, koruma ve çocuk koruma sorumluları, psikologlar, saha çalışanları, aile danışmanları, sağlık eğitmenleri, tercümanlar, engelli uzmanları, program koordinatörleri ve program sorumlularından oluşan iki bini aşkın tam zamanlı çalışanı bulunan SGDD-ASAM, faaliyetlerini 30'dan fazla ilde 60'ı aşkın merkez ve Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman ve Malatya'da kurduğu deprem yerleşkeleri ile sürdürmektedir. Aynı zamanda; derneğin Atina, Brüksel ve Lviv'de yurt dışı temsilcilikleri bulunmaktadır.

SGDD-ASAM her geçen gün daha fazla önem kazanan göç alanına ilişkin pratikte edinilen bilginin teoriye aktarılması amacıyla 2019 yılında SGDD Göç Akademisi'ni kurmuştur. SGDD Göç Akademisi göç alanındaki çalışmalara katkıda bulunmak üzere dergi, seminer programları, göç kütüphanesi, araştırma bursları, panel ve konferanslarla faaliyetlerini sürdürmektedir.

2020 yılında Türkiye'de yaşayan yerinden edilmiş kişilerin dil bariyeri olmaksızın doğru bilgiye erişebilmesi için Dernek bünyesinde 7 dilde (Türkçe, İngilizce, Arapça, Farsça, Fransızca, Somalice ve Ukraynaca) yayın yapan Migrant TV kurulmuştur.

YouTube üzerinden yayın yapan Migrant TV; Türkiye'deki kayıt süreci, haklar ve yükümlülükler, düzensiz göç, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim, çalışma izni ve iş gücü piyasasına erişim, Türkiye'deki sosyal, kültürel ve kentsel yaşam gibi alanlarda içerikler üretmektedir.

SGDD-ASAM Şubat 2020'de Edirne ve çevresinde yaşanan kitlesel göç hareketi sırasında dernek bünyesinde bir Afet ve Acil Durum Müdahale Birimi kurulmasını kurumsal öncelikleri arasına almıştır. Birim bünyesinde yer alan SGDD-ASAM Köpekli Arama Kurtarma Ekibi Kahramanmaraş merkezli depremlerin hemen ardından bölgeye ulaşarak 30 kişinin enkazdan sağ kurtarılmasını sağlamıştır. Türkiye'de köpekli arama kurtarma kabiliyeti olan çok az sayıdaki girişimden biri olan ekip başarılı çalışmalarından ötürü "Türkiye Cumhuriyeti Üstün Fedakârlık Madalyası ve Nişanı" ile ödüllendirilmiştir.

SGDD-ASAM, yardıma ihtiyacı olan herkesin karşılaştığı sorunlara çözümler üretmek, temel ihtiyaçlarını karşılamada yardımcı olmak, temel hak ve hizmetlere erişimlerinde destek sağlamak üzere çalışmalarına devam etmektedir.

Çalışma Alanlarımız

Koruma

Başta çocuklar, kadınlar, engelliler, yaşlılar olmak üzere özel ihtiyaç sahibi bireylerin hassasiyetlerinin yaşam döngüsü boyunca azaltılması ve ortadan kaldırılması için geliştirilen koruma müdahaleleri SGDD-ASAM'ın çalışmalarının odağında yer alıyor. SGDD-ASAM olarak şiddetin önlenmesi, özel ihtiyaç sahibi kişilerin mevcut sosyal hizmet ve koruma mekanizmalarına erişimlerinin güçlendirilmesi, kadınlar ve risk altındaki çocuklar için güvenli alanların oluşturulması ve bu kişilere psikososyal destek sağlanması amacıyla ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde çalışmalar yürütüyoruz.

Sosyal Uyum

Sığınmacıların kültürel, sosyal ve ekonomik olarak topluma dâhil edilerek güven ve aidiyet duygusu geliştirebilmesi, kültürlerarası etkileşimin güçlendirilmesi, toplumsal iletişim çerçevesinde farklılıkların karşılıklı tanınması ve bir arada yaşamın desteklenmesi için sosyal uyum büyük önem taşır. SGDD-ASAM olarak göç yönetiminin önemli bileşenlerinden olan sosyal uyumun desteklenmesi için sığınmacı ve göçmenlerle ilgili tüm paydaşlarla iş birliği içerisinde çalışmalar yürütüyoruz. Birlikte yaşam ve birlikte üretim yaklaşımıyla etkinlikler gerçekleştiriyoruz.

Geçim Kaynaklarına Erişim

Sığınmacıların yaşadıkları ülkede yeniden bir hayat kurabilmelerinin en önemli bileşenlerinden bir tanesi çalışma hayatına dâhil olmalarıdır. SGDD-ASAM olarak sığınmacıların geçim kaynaklarına erişimlerini, kendi kendine yeterliliklerini ve insana yakışır iş imkânlarına sahip olmalarını desteklemek üzere dil ve meslek becerilerinin geliştirilmesi, olmak üzere yaşam becerilerinin geliştirilmesi,

Türkiye'deki iş piyasası ve çalışma kültürü hakkında uyum eğitimleri, kayıtlı istihdamın desteklenmesi gibi alanlarda pek çok çalışma yürütüyoruz.

Farkındalık Yaratma

Kamuoyunda göç olgusunun insani boyutlarının paylaşılması ve sığınmacılar hakkında doğru bilinen yanlışlara ilişkin toplumun bilgilendirilmesi noktasında sivil toplum kuruluşlarına önemli bir rol düşmektedir. SGDD-ASAM olarak kurulduğumuz günden bu yana toplumda sığınmacı ve göçmenlerle ilgili oluşabilecek ön yargıların giderilmesi için farkındalık çalışmaları yürütüyoruz. Kültür, sanat, spor, müzik gibi toplumları birleştiren unsurları farkındalık yaratma çalışmalarımızda ele alırken aynı zamanda medyada sığınmacıların nasıl temsil edilmesi gerektiğine dikkat çekiyor ve doğru haberciliği desteklemek amacıyla medya temsilcilerine yönelik farkındalık yaratma çalışmaları gerçekleştiriyoruz. Bunların yanı sıra, şiddet, çocuk hakları, engelli bireylerin yaşadığı sorunlar gibi konularda farklı sektörlerde faaliyet gösteren çok sayıda kuruma yönelik farkındalık artırma çalışmaları yürütüyoruz.

Eğitim

Kapsayıcı ve nitelikli eğitim herkes için temel bir haktır ve sığınmacı çocukların eğitime erişimlerinin desteklenmesi kayıp nesil riskiyle karşı karşıya kalmamak için kritik önemdedir. SGDD-ASAM olarak sığınmacı çocukların eğitim hakkına erişimlerine ve donanımlı, üretken ve güçlü bireyler olarak yaşamlarını kurmalarına destek olmak için onlara eğitim olanakları hakkında bilgilendirme yapıyor, okullaşmanın önündeki engelleri aşmalarında destek oluyoruz. Çocukların ve ailelerinin eğitim konusunda bilgi ve farkındalıklarını geliştirerek örgün ve yaygın eğitim olanaklarından faydalanmaları için onları teşvik ediyoruz. Bunların yanı sıra, okul çağına olmayan yetişkin sığınmacıların özellikle iş piyasasına katılım ve sosyal uyum süreçlerini desteklemek amacıyla "hayat boyu öğrenme" yaklaşımı ile Türkçe dil kursları ve meslek kurslarına katılımlarını sağlıyoruz.

İhtiyaç Analizi ve İnsani Yardım

Krizlerden etkilenen sığınmacıların insanlık onuruna yaraşır bir biçimde hayatlarını sürdürebilmeleri ve yaşadıkları krizle başa çıkabilmeleri için desteklenmeleri gerekir. SGDD-ASAM olarak yürüttüğümüz kapsamlı ihtiyaç analizi çalışmalarıyla belirlediğimiz hassas durumdaki sığınmacıların gıda ve barınma gibi ihtiyaçlarının karşılanması için çalışıyor, sığınmacılara acil yardım kitleri ulaştırarak destek oluyoruz. İhtiyaç analizi ile sığınmacı nüfus içinde yer alan risk altındaki bireylerin sosyoekonomik ve koruma ihtiyaçlarının tespiti için ev ve saha ziyaretleri düzenliyor, izleme ve değerlendirme çalışmaları aracılığıyla belirlediğimiz ihtiyaçların karşılanması için yerel, ulusal ve uluslararası kurumlarla iş birliği yapıyoruz.

Kapasite Geliştirme

Sığınmacıların karşılaştıkları sorunlara kalıcı ve etkili çözümler üretilmesi için yerel yönetimlerden sivil toplum kuruluşlarına, merkezi idarelerden uluslararası kuruluşlara kadar göç yönetimi alanındaki kurumların kapasitelerinin geliştirilmesi ihtiyacı gündeme gelmektedir. SGDD-ASAM olarak uzun yıllardır sahada sığınmacılar ve ilgili tüm paydaşlar ile bire bir çalışmanın getirdiği bilgi ve deneyim ile göç mevzuatı, koruma, eğitim, sağlık, geçim kaynakları, sosyal uyum gibi temalar çerçevesinde kapasite geliştirme çalışmaları yürütüyoruz. Tematik alanların yanı sıra iş birliği içerisinde çalıştığımız kurumların operasyonel ve idari kapasitelerini güçlendirmek amacıyla da deneyimlerimizi paylaşıyoruz.

Sağlık

Yerinden edilme ve göç olgusu sonucunda sığınmacılar sağlıklarını ve sağlık hizmetlerine erişimlerini etkileyen çeşitli zorluklarla karşı karşıya kalırlar. SGDD-ASAM olarak, sağlık sistemine dair yeterince bilgiye erişilememesi, sisteme uyum sağlanamaması, hizmetlere erişim konusunda dil bariyeri ve kültürel normlar sebebiyle gerekli iletişimin kurulamaması, özel ihtiyaçlar konusunda farkındalık ve deneyimin az olması gibi zorlukların ortadan kaldırılması için ilgili kurumlarla iş birliği içinde çalışıyoruz. Sağlık risklerine karşı önleyici tedbirler, bulaşıcı olmayan ve bulaşıcı hastalıkların önlenmesi ve sağlık hizmetlerine nasıl erişileceği, anne ve yenidoğan sağlığı, doğum öncesi bakım, güvenli doğum gibi alanlarda eğitimler düzenliyoruz.

Öne Çıkan Faaliyetlerimiz

■ Ukrayna Müdahalesi

SGDD-ASAM, Rusya Ukrayna savaşı sırasında sığınmacıların ihtiyaçlarını tespit etmek, göç alanındaki 28 yıllık saha deneyimini bölgede faaliyet gösteren kurumlara aktarmak ve iş birliği olanakları geliştirmek amacıyla 5 Mart 2022'de Ukrayna-Polonya sınırındaki çalışmalarına başlamıştır.

■ Deprem Müdahalesi

SGDD-ASAM 6 Şubat 2023'te yaşanan depremin hemen ardından Türkiye'nin dört bir yanından bölgeye ulaşan 800'den fazla çalışanıyla Hatay, Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman ve Şanlıurfa'da arama kurtarma ve insani yardım çalışmaları yürüttü. Bölgede geçmişten getirdiği deneyimle depremin yıkıcı etkilerini azaltmayı amaçlayan 20'den fazla proje yürütmeye başlayan SGDD-ASAM çalışmalarını 4 ilde (Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve

Malatya) kurduğu yerleşkelerden koordine etmeye devam ediyor.

■ SGDD-ASAM depremin ardından, Afet ve Acil Durum Müdahale Birimi aracılığıyla etkilenen topluluklara kapsamlı acil yardım ve destek sağlamak için aktif bir şekilde görev almıştır. SGDD-ASAM, bölgedeki ilk koordinasyon merkezini kurmuştur. Bunun yanı sıra, teknik arama kurtarma operasyonları, temel insani ihtiyaçların karşılanması ve özellikle çocuklar için psikososyal destek sağlama gibi çeşitli faaliyetler başlatmıştır. SGDD-ASAM'ın çabaları, kırılgan gruplar için koruma faaliyetlerinden geçim desteğine, barınma şartlarının iyileştirilmesinden hijyen ve sanitasyon altyapısının geliştirilmesine kadar geniş bir yelpazede ilerlemiştir. İhtiyaç değerlendirmeleri, özelleştirilmiş yardım programları, dağıtımlar ve müdahale çabaları bu doğrultuda yürütülmüştür.

■ Acil yardımın ötesinde, SGDD-ASAM'ın deprem müdahalesi erken iyileşme, uzun vadeli destek ve rehabilitasyon girişimlerini de kapsamaktadır. Yürütülen projeler temel ihtiyaçlar, sağlık, koruma, erken iyileşme ve geçim kaynakları, eğitim, barınma, su, sanitasyon ve hijyen ve gıda güvenliği gibi alanları kapsamaktadır. Diğer kurumlarla iş birlikleri, depremden etkilenen bölgelerdeki değişen ihtiyaçlarla uyumlu olarak süregelen destek ve sosyal dayanışmayı güçlendirme amacını taşımaktadır. SGDD-ASAM, depremden etkilenmiş bireylere kapsamlı destek sağlamakta, bireylerin temel ihtiyaçlarını ve koruma ihtiyaçlarını detaylıca ele almaktadır. Faaliyetler arasında özel ihtiyaçların belirlenmesi, hukuki ve sosyal danışmanlık sunulması, mali yardım ve kitlerin dağıtılması ile psikososyal destek seanslarının sunulması yer almaktadır.

■ Taipei Ekonomi ve Kültür Misyonu iş birliğiyle "Mültecilere Doğru Bilgilerin Yaygınlaştırılması: Migrant TV Projesi" hayata geçirilmiştir. SGDD-ASAM, Migrant TV YouTube kanalı üzerinden Türkçe, Arapça, Farsça, İngilizce, Fransızca, Somalice ve Ukraynaca dillerinde içerikler hazırlamaktadır. Kanalda Türkiye'deki sığınmacılara yönelik kayıt süreci, haklar ve yükümlülükler, düzensiz göç, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim, çalışma izni ve iş

gücü piyasasına erişim, Türkiye'deki sosyal, kültürel ve kentsel yaşam, Türkiye'deki hukuk sistemi ve adli yardım ile şiddetle mücadele için yasal mekanizmalara erişim gibi birçok konuda bilgilendirici programlar üretilmektedir.

Migrant TV, göç alanının en önemli aktörlerini sığınmacı ve göçmen izleyicileriyle buluşturmak için "Göç Sohbetleri" adlı yeni bir program kuşağı başlatmıştır. BM Mukim Koordinatörü Alvaro Rodriguez (2021-2023), Migrant TV stüdyolarına konuk olmuştur.

■ 2016 Eurovision Şarkı Yarışması'nda birinci olan ve Atlantik Konseyi'nin 2022 yılı Üstün Sanatsal Liderlik ödülü sahibi Ukraynalı şarkıcı Jamala, SGDD-ASAM ve Savaşsız Çocukluk Vakfı (Childhood Without War) iş birliğiyle Antalya Açık Hava Tiyatrosu'nda bir konser düzenlemiştir. Konser ile Antalya'da farklı otellerde kalan bin 500'e yakın refakatsiz Ukraynalı çocuğa hem moral hem dayanışma ortamı oluşturulması hedeflenmiştir. Jamala konseri, evlerinden izlemek isteyen herkes için Migrant TV üzerinden canlı yayınlanmıştır. Hem Ukraynaca hem Türkçe şarkılar söyleyen dünyaca tanınmış şarkıcı Jamala'nın konseri, Migrant TV YouTube kanalında yoğun ilgi görmüş ve konser videosu 2 bin 600'den fazla kişi tarafından izlenmiştir.

■ SGDD-ASAM 2022 yılında çok önemli bir başarıya imza atarak küresel oyuncak markası LEGO'nun kurduğu LEGO Vakfı'nın dünya çapında başlattığı "Build A World Of Play" proje yarışması için önerdiği fikirle 10 finalistten biri olmuştur.

UNHCR ile SGDD-ASAM iş birliğiyle gerçekleştirilen Basın Buluşması'nda, medyada sığınmacılara yönelik haberlerin toplumsal algıyı nasıl şekillendirdiği ve nefret söylemi içeren haberlere karşı neler yapılabileceği tartışıldı. 2022 yılı Aralık ayında ilki İzmir'de gerçekleştirilen Basın Buluşmaları'nın ikincisi, ulusal ve yerel basından gazetecilerin katılımıyla 21 Haziran 2023'te Ankara'da gerçekleştirildi.

SGDD-ASAM'ın Hatay Samandağ'daki Eczacı Meryem Karaçaylı İlkokulu'nda kurduğu yerleşkede yüzlerce çocuk bir araya gelip bayram coşkusu doyasıya yaşadı. Çocuklar, okul bahçesindeki oyun parkurlarında eğlenceli vakit geçirdi. Şenlik, ekranları başından takip etmek isteyen çocuklar için SGDD-ASAM'ın YouTube kanalında canlı yayınlandı.

Etkinliğin en önemli amacı, depremzede

çocukları gündelik hayatlarında yaşadıkları zorluklardan bir nebze olsun uzaklaştırmak, onlara gönüllerince eğlenme fırsatı tanımak ve sadece "çocuk" olmalarının tadını çıkarmalarını sağlamaktı. Şişme oyun parklarının, sınırsız patlamış mısır ile pamuk şekerin bulunduğu şenlikte renkli anlar yaşandı. Çocuklar alanda düzenlenen etkinliklere, atölyelere ve psikososyal destek aktivitelerine katıldı. Şenlik süresince depremde etkilenmiş ve en zor durumdaki çocuklar başta olmak üzere tüm çocukların iyilik hâllerinin artırılması için çalışmalarını sürdüren SGDD-ASAM personeli, 23 Nisan'ın tüm dünya çocukları için çok özel bir bayram olmasının yanı sıra çocuklarla ilgili farkındalıkların artırılması için de önemli bir gün olduğuna dikkat çekti.

SGDD-ASAM, 8 Eylül 2023'te merkez üssü Marakeş'e bağlı El-Huz bölgesi olan 7 büyüklüğündeki depremle sarsılan Fas'a gitti, ulusal sivil toplum kuruluşlarına yardım eli uzattı. Marakeş ve çevresinde 60 bin binanın tamamen yıkıldığı ve resmî rakamlara göre 2 bin 863 kişinin hayatını kaybettiği, 2 bin 562 kişinin de yaralandığı depremin ardından SGDD-ASAM 3 kişilik bir çalışma grubuyla;

SGDD-ASAM Karbon Ayak İzini Azaltıyor

■ SGDD-ASAM, küresel sorunlara dikkat çekerek sürdürülebilir çözümler üretme çabasını 2023 yılında ileriye taşıyarak çevre dostu yeni uygulamalar ile sürdürme kararı aldı. Yeşil alan çalışmaları kapsamında çöp ayrıştırıcıları daha etkin bir şekilde kullanmak amacıyla tüm SGDD-ASAM ofislerinde çöp kovaları toplandı.

Karbon ayak izini azaltmak için atılan bir diğer adım ise tek kullanımlık plastik ürünlerin kullanılmaması konusunda yapılan farkındalık çalışmaları oldu. SGDD-ASAM, ofislerinde tekrar kullanımı mümkün olan malzemeleri önceliyor, çevre dostu uygulamalarla toplumda çevre bilincini artırmaya çalışıyor.

Kazablanka, Marakeş ve El-Huz bölgesini ziyaret etti. SGDD-ASAM, depremden doğrudan ve dolaylı olarak etkilenen yaklaşık 3 milyon afetzede için ulusal sivil toplum örgütleriyle dayanışmak ve yaraları birlikte sarabilmek için bölgede ihtiyaç analizi çalışmaları yürüttü.

■ Ankara Sivil Toplum Kuruluşları Platformu (ASTOP) geleneksel olarak düzenlediği 5 Aralık Dünya Gönüllüler Günü Ödül Töreni'ni Ankara Ticaret Odası'nda gerçekleştirdi. Farklı alanlarda faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla düzenlenen törende, SGDD-ASAM'a "Üstün Hizmet ve Başarı Ödülü" takdim edildi.

■ SGDD-ASAM'ın katkılarıyla Türkiye Haber Kameramanları Derneği tarafından hazırlanan ve 77 habercinin depremi anlattığı "SarsılMA" kitabı okuyucu ile buluştu. 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan

Kahramanmaraş merkezli iki depremin ardından bölgeye giden habercilerin görgü tanıklığıyla yazdığı kitabın, bundan sonra yaşanması olası felaketlerde yol gösterici bir kaynak olması bekleniyor.

■ Japon Hükûmetinin katkılarıyla, UNICEF ve SGDD-ASAM iş birliğinde Ukraynalı sığınmacılarla çalışan dernekler için hibe programı başlatıldı. 8 Ukraynalı derneğin başvurularının değerlendirildiği sürecin ardından 4 dernek hibe almaya hak kazandı.

■ Hatay'da bir hafta süren ve arama kurtarma köpeklerimizin de dahil olduğu çalışmalar sonucunda 30'a yakın kişi enkazdan canlı çıkarıldı. Hatay'daki faaliyetlerimiz sonucunda Arama Kurtarma Ekibimize T.C. Cumhurbaşkanlığı tarafından 25/04/2023 tarihinde "Devlet Üstün Fedakarlık Madalyası ve Nişanı" verildi.

2022 Yılında Sayılarla

SGDD - ASAM.

■ Topluluk Katılımı ve Hesap Verebilirlik:

Sürdürmekte olduğumuz topluluk katılımı ve hesap verebilirlik faaliyetlerimizin kapsamını genişletmek amacıyla, 2022’de özelleştirilmiş çalışmalar hayata geçirildi. Topluluk Katılımı ve Hesap Verebilirlik Uzmanımız aracılığıyla başından beri dahil olduğumuz Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütü’nün (UNHCR) liderliğini üstlendiği Hesap Verebilirlik Rehberi’ni tamamlamak üzere çalışmalara devam edilmiştir. Rehber, Haziran 2022’de tamamlanıp yayınlanmıştır. Topluluk Geri Bildirim Şikâyet ve Yanıt Mekanizması Ekibi de çalışmalarını etkin bir şekilde sürdürmüştür. 2022 yılı boyunca e-posta, SMS, telefon hattı, topluluk komiteleri, WhatsApp ve Telegram, sosyal medya hesapları, yüz yüze iletişim ve şikâyet kutuları dahil olmak üzere çeşitli kanallar aracılığıyla geri bildirimler alınmıştır. Şikâyet ve öneriler, ilgili birim ve sorumlulara iletilerek hizmetler iyileştirilmeye çalışılmıştır.

■ SGDD-ASAM 2022 Memnuniyet Anketi

2022 sonunda yapılan memnuniyet anketinde bin 13 katılımcı ile uygulanan memnuniyet anketi sonuçlarına göre, danışanların %85’i SGDD-ASAM hizmetlerinden tekrar faydalanmak istediğini belirtmiştir. Bulgular: Aşağıda, ankete katılan yararlanıcıların en son alınan danışmanlık türüne göre memnuniyet yüzdesi verilmiştir.

Kategorilere Göre Memnuniyet Oranları	Telefon ile Alınan Hizmetlerde	Yüz Yüze Alınan Hizmetlerde
Fiziki Kalite	82.81%	84.95%
Hizmetin Kalitesi	79.39%	79.84%
Profesyonellik	85.44%	87.15%
Ulaşılabilirlik	79.40%	79.06%
Genel Memnuniyet	76.50%	81.22%
Genel Ortalama	80.33%	82.34%

Komiteler

SGDD-ASAM olarak sığınmacıların karar verme mekanizmalarına dahil olmalarını kolaylaştırmak adına yürüttüğümüz komite çalışmaları, önceki seneye göre artarak devam etmiştir. Bu kapsamda 37 komite, 2022 yılında 730 üyesi ile farklı alanlarda çalışmalar yapmıştır. Bu komiteler toplam 416 toplantı ve aktivite düzenlemiştir.

Komite Türü	Komite Sayısı
Kadın Komiteleri	21
Gençlik Komiteleri	5
Engelli Hakları Komiteleri	3
Çocuk Komiteleri	3
Diğer Komiteleri	5

■ 2022 yılında SGDD-ASAM ofislerinden telefon, ofis ve saha çalışmaları aracılığıyla ulaşılan kişilerden 94 bin 789'u sunulan hizmetlerden ilk kez faydalanmıştır. Bu yararlanıcılarda öne çıkan uyruklar sırasıyla; Suriye, Afganistan, Irak ve İran'dır. 2022 yılı içerisinde SGDD-ASAM'a ilk kez ulaşan kişilerde öne çıkan yaş ve cinsiyet grubu ise 6-17 yaş oğlan çocuklarıdır. İlk kez hizmet alanların %59'u çocuklar iken, kadınlar ve çocuklar bu grubun %82'sini oluşturmaktadır.

■ 2022 yılı boyunca yapılan 13 bin 303 tek seferlik acil nakit yardımından, kırılgan gruplar içerisinde yer alan, aynı zamanda temel ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çeken toplamda 37 bin 622 danışan faydalanmıştır. Aynı zamanda sosyal yardımlara erişim için toplamda 13 bin 150 kişiye 14 bin 653 yerel kurum yönlendirmesi yapılmıştır.

■ 2022 yılı içerisinde şiddet mağdurlarına 78 bin 174, karşılanmamış temel ihtiyaçlar hassasiyetine sahip danışanlara 502 bin 462 danışmanlık hizmeti verilmiştir.

■ Buna yönelik olarak hizmet sağladığımız topluluğa koruma, şiddet, çocuk ve halk sağlığı, eğitim gibi alanlarda farkındalık kazandırmak ve ilgili mekanizma hakkında bilgi sahibi olabilmelerini sağlamak adına düzenlenen etkinlikler, paylaşılan sesli mesajlar ve verilen danışmanlıklardan toplam 23 bin 446 kişi faydalanmıştır.

■ 2022 yılı boyunca gerçekleştirilen vaka takipleriyle toplam bin 107 kişi kimlik sahibi olabilmiş, 4 bin 800 kişi ise kayıt problemleriyle ilgili olarak İl Göç İdaresi Müdürlüklerine yönlendirilmiştir. Söz konusu kişilerin kayıt süreçlerinin takibi sürdürülmektedir.

■ Koruma hizmetleri kapsamında verilen danışmanlıklar arasında yer alan psikolojik sağlık ve psikososyal destek danışmanlıklarından 2022 senesinde toplam 10 bin 161 kişi, 27 bin 760 kez faydalanmıştır. Bu sektör altında yapılan 2 bin 230 psikososyal destek aktivitesine toplamda 37 bin 914 kişi katılmıştır. Katılımcıların %83'ü çocuk olup %17'si yetişkinlerden oluşmaktadır.

■ 2022 yılında 199 bin 156 çocuğa koruma değerlendirmesi gerçekleştirilmiş ve 32 bin 820 çocukta yüksek risk tespit edilmiştir. Yüksek risk altındaki çocukların tespit edildiği değerlendirmelerde en çok; • Okul dışı kalma, • Yasal dokümana sahip olmama, • Ciddi sağlık sorunları, • Temel ihtiyaçlar olarak öne çıkmıştır.

■ Eğitim değerlendirmeleri sonucunda 69 bin 146 çocuğun okul dışı kaldığı tespit edilmiş ve eğitime kazandırılmaları için 63 bin 504 kez dış yönlendirme gerçekleştirilmiştir. Tespit edilen okul dışı kalmış çocuklara gerekli danışmanlıklar sağlanmış ve ilgili yönlendirmeler yapılmıştır. Bu yönlendirmeler doğrultusunda %46'sı kız, %54'ü erkek çocuğu olmak üzere toplamda 33 bin 770 çocuk, bir eğitim kurumuna kayıt yaptırmıştır. Okullaştırma ve eğitime yönelik danışmanlıkların yanı sıra 5 bin 545 adet kırtasiye kiti dağıtılmıştır.

■ 2022 yılında 5 bin 396 çocuk işçi tespit edilmiş ve bu çocuklara 15 bin 472 danışmanlık verilmiştir.

■ 2022 yılında, sığınmacıların geçim kaynaklarına erişimini desteklemek için toplamda 46 kurs açılmıştır. Bu kursların 32'si Türkçe dil kursu iken, 13'ü yoğunlaştırılmış temel düzey okuma yazma eğitim programı ve 1'i meslek kursudur. Açılan kurslara %68'i kadın, %32'si erkek olmak üzere toplam 953 yararlanıcı katılım sağlamıştır.

■ 2022 yılı boyunca yürütülen vaka yönetimi süreçleri doğrultusunda 42 bin 198 kişide 55 bin 980 sağlık hassasiyeti tespit edilmiştir. Bu hassasiyetlerden öne çıkanlar; fiziksel engellilikler, kronik hastalıklar ve kritik sağlık sorunlarıdır. Tespit edilen hassasiyetler doğrultusunda 110 bin 992 sağlık, 7 bin 280 beslenme, 30 bin 16 engellilik danışmanlığı verilmiş, 150 bin 258 kez sağlık ihtiyaçlarına yönelik evde bakım hizmeti sağlanmıştır. Sağlık ile ilgili danışmanlıklar 2022 yılı içerisinde sağlanan danışmanlıkların %17'sini oluşturmaktadır.

■ 2022 yılı boyunca SGDD-ASAM ofislerinde ve çevrim içi platformlar aracılığıyla toplamda 5 bin 249 etkinlik ve kursa, toplamda 82 bin 600 kişi katılmıştır.

■ SGDD-ASAM, 2022 yılı boyunca kolluk kuvvetleri ve Göç İdaresi Başkanlığı'na bağlı Geri Gönderme Merkezleri'yle iş birliği içerisinde bin 650 olayda kurtarılan veya yakalanan, 97 uyruktan, 48 bin 648 düzensiz göçmene tercüme ve insani yardım malzemesi desteğinde bulunmuştur. Bu operasyonlar sonucunda ulaşılan kişilerin %83'ü yetişkin, %17'si çocuktur. Bununla beraber bu operasyonlar sırasında insani yardım malzemesi ve tercüme desteği sağlanan kişilerin %79'u erkek, %21'i kadındır.

■ 2022 yılında Ukrayna'daki çatışmanın etkilediği toplam bin 960 yararlanıcıya ulaşılmıştır. Ulaşılan yararlanıcıların %23'ü yüksek risk altındadır. Ukrayna'daki çatışmadan etkilenen bin 327 yararlanıcıya toplamda 5 bin 346 kez sosyal, hukuki ve sağlık danışmanlığı sunulmuştur.

2023 Yılında Sayılarla **SGDD - ASAM**

■ Topluluk Katılımı ve Hesap Verebilirlik

Sürdürmekte olduğumuz topluluk katılımı ve hesap verebilirlik faaliyetlerimizin kapsamını genişletmek amacıyla; 2023’de özelleştirilmiş çalışmalar hayata geçirilmiştir.

Acil deprem müdahalesi faaliyetlerine entegre edilen yaklaşım ve mekanizmalar aracılığıyla, topluluk katılımı ve hesap verebilirlik sağlanmıştır. Bu bağlamda, geri bildirim ve şikâyet mekanizmalarının deprem bölgesine entegrasyonu kapsamında çeşitli aksiyonlar alınmış veya planlanmıştır. Kaynakların etkilenen kişilerin ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik kullanılması ve müdahale çalışmalarının daha etkili ve verimli hâle getirilmesi amacıyla ihtiyaç analizleri gerçekleştirilmiştir. Bölgedeki temel ihtiyaçların devam ediyor olması sebebiyle, müdahale çalışmaları da dağıtım odaklı olarak sürdürülmüştür.

■ SGDD 2023 Memnuniyet Anketi

2023 yılında alınan hizmetlere yönelik bin 300 katılımcı ile uygulanan memnuniyet anketi sonuçlarına göre, danışanların %88,6'sı SGDD-ASAM hizmetlerinden tekrar faydalanmak istediğini belirtmiştir.

Bulgular:

Ankete katılan yararlanıcıların en son alınan danışmanlık türüne göre memnuniyet yüzdesi verilmiştir.

Kategoriler	Telefon ile sağlanan hizmetlerde	Yüz yüze sağlanan hizmetlerde	Yerinde sağlanan hizmetlerde
Fiziki Koşullar	84.46%	82.93%	NA
Hizmetin Kalitesi	76.76%	76.91%	79.09%
Profesyonellik	86.21%	86.76%	86.91%
Ulaşılabilirlik	76.27%	75.25%	NA
Genel Memnuniyet	82.62%	81.94%	87.45%
GENEL ORTALAMA	81.26%	80.76%	84.48%

■ Komiteler

SGDD-ASAM olarak sığınmacıların karar verme mekanizmalarına dahil olmalarını kolaylaştırmak adına yürüttüğümüz komite çalışmaları, önceki seneye göre artarak devam etmiştir. Bu kapsamda 33 komite, 2023 yılında 727 üyesi ile farklı alanlarda çalışmalar yapmıştır. Bu komiteler toplam 241 toplantı ve aktivite düzenlemiştir.

Komite Türü	Komite Sayısı
Kadın Komiteleri	16
Çocuk Komiteleri	5
Gençlik Komiteleri	3
Engelli Hakları Komiteleri	3
Diğer Komiteler	4

■ 2023 yılında SGDD-ASAM ofislerinden telefon, ofis ve saha çalışmaları aracılığıyla ulaşılan kişilerden 90 bin 660'ı sunulan hizmetlerden ilk kez faydalanmıştır. Bu çalışmalarda ulaşılan kişilerin toplam %24'ü sunulan hizmetlerden ilk defa yararlanmıştır. Bu yararlanıcılarda öne çıkan uyruklar ise sırasıyla; Suriye, Afganistan, Irak ve İran'dır. 2023 yılı içerisinde SGDD-ASAM'a ilk kez ulaşan kişilerde öne çıkan yaş ve cinsiyet grubu ise 6-17 yaş erkek çocuklarıdır. İlk kez hizmet alanların %58'i çocuklar iken, kadınlar ve çocuklar bu grubun %82'sini oluşturmaktadır.

■ Bu süreçte 2023 yılı içerisinde yapılan koruma değerlendirmesi ile 9 bin 504 şiddete maruz kalan kişi ve 179 bin 7 karşılanmamış temel ihtiyaç hassasiyetine sahip kişi tespit edilmiştir. Bu tespitler doğrultusunda şiddet mağdurlarına 98 bin 353, karşılanmamış temel ihtiyaç hassasiyetine sahip danışanlara 681 bin 680 danışmanlık hizmeti verilmiştir.

2023 yılı boyunca kırılgan gruplar içerisinde yer alan, aynı zamanda temel ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çeken toplamda 58 bin 234 danışan 17 bin 94 kez tek seferlik acil nakit yardımından faydalanmıştır. Aynı zamanda sosyal yardımlara erişim için toplamda 9 bin 563 kişiye 10 bin 348 yerel kurum yönlendirmesi yapılmıştır.

■ Buna göre 2023 yılı boyunca gerçekleştirilen vaka takipleriyle toplam 847 kişi kimlik sahibi olabilmiş, 4 bin 913 kişi ise kayıt problemleriyle ilgili olarak İl Göç İdaresi Müdürlüklerine yönlendirilmiştir. Söz konusu kişilerin kayıt süreçlerinin takibi sürdürülmektedir.

■ Koruma hizmetleri kapsamında verilen danışmanlıklar arasında yer alan psikolojik sağlık ve psikososyal destek danışmanlıklarından 2023 senesinde toplam 11 bin 236 kişi 28 bin 832 kez faydalanmıştır.

Bu sektör altında yapılan 2 bin 236 psikososyal destek aktivitesine toplamda 38 bin 601 kişi katılmıştır. Katılımcıların %80'i çocuk olup %20'si yetişkinlerden oluşmaktadır.

■ 2023 yılında 123 bin 36 çocuğa koruma değerlendirmesi gerçekleştirilmiş ve 34 bin 569 çocukta yüksek risk tespit edilmiştir. Yüksek risk altındaki çocukların tespit edildiği değer-

lendirmelerde en çok karşılanamamış temel ihtiyaca sahip çocuklar, depremde etkilenme, okul dışı kalma riski altındaki çocuklar, hizmetlere erişimi bulunmayan çocuklar ve şiddet, istismar ve ihmale maruz kalan çocuklardır.

2023 yılında 4 bin 623 çocuk işçi tespit edilmiş ve bu çocuklara 27 bin 578 danışmanlık verilerek çocuklar çoğunluğunu Halk Eğitim Merkezleri, MEB'e bağlı örgün eğitim kurumları, Mesleki Eğitim Merkezleri, Sosyal Hizmet Merkezleri ve İl Göç İdaresi Müdürlüklerinin oluşturduğu ilgili kurumlara yönlendirilmiştir.

■ 110 bin 887 eğitim değerlendirmesi sonucunda 65 bin 250 çocuğun okul dışı kaldığı tespit edilmiş ve eğitime kazandırılmaları için 51 bin 435 dış yönlendirme gerçekleştirilmiştir.

Tespit edilen okul dışı çocuklara gerekli danışmanlıklar sağlanmış ve ilgili yönlendirmeler yapılmıştır. Bu yönlendirmeler doğrultusunda %49'u kız, %51'i oğlan çocuğu olmak üzere toplamda 31 bin 815 çocuk bir eğitim kurumuna kayıt yaptırmıştır. Okullaştırma ve eğitime yönelik danışmanlıkların yanı sıra 14 bin 305 adet kırtasiye kiti dağıtılmıştır.

■ Geçim kaynaklarına erişim faaliyetleri kapsamında 483 T.C. vatandaşı ile 117 Geçici Koruma Altındaki ya da sonradan T.C. vatandaşlığını kazanmış Suriyeliden oluşan toplam 600 kişi istihdam edilmiş, bu kişilerin %56,5'i ise kadın yararlanıcılardan oluşmuştur. İstihdam edilen 600 kişiden 567'si proje istihdam süresi olan 3 aylık süreyi tamamlamış, 132 kişi ise istihdam süresinin ardından sürdürülebilirlik kapsamında istihdam edildiği iş yerinde çalışmaya devam etmiştir.

Ayrıca deprem bölgesinde toplamda 524 Geçici Koruma Altındaki Suriyeli SGDD-ASAM ofislerinde, belediyelerde ve İl Göç İdaresi Müdürlükleri, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı kurumlar, Valilikler ve Kaymakamlıklar gibi çeşitli kamu kurumlarında istihdam edilmiş olup çalışmaya devam etmektedir.

Bunun yanı sıra 3 bin 256 mesleki danışmanlık, bin 563'ü kadın olmak üzere 2 bin 767 kişiye verilmiştir. Bu mesleki danışmanlıklar kapsamında 2 bin 87 kişi istihdam amaçlı olarak ilgili kurumlara yönlendirilmiştir.

■ 2023 yılı boyunca yürütülen vaka yönetimi süreçleri doğrultusunda 48 bin 100 kişide 67 bin 886 sağlık hassasiyeti tespit edilmiştir. Bu hassasiyetlerden öne çıkanlar; fiziksel engellilikler, kronik hastalıklar ve kritik sağlık sorunlarıdır.

Tespit edilen hassasiyetler doğrultusunda 94 bin 564 sağlık danışmanlığı, 3 bin 979 beslenme danışmanlığı, 14 bin 575 engellilik danışmanlığı ve 45 bin 774 kez sağlık ihtiyaçlarına yönelik evde bakım hizmeti sağlanmıştır.

Sağlık ile ilgili danışmanlıklar 2023 yılı içerisinde sağlanan danışmanlıkların %13'ünü oluşturmaktadır. Bununla beraber, 2023 yılı içerisinde, danışmanlıklar ve ihtiyaç tespitleri doğrultusunda 16 bin 180 kişi, 21 bin 728 kez sağlık kurum ve kuruluşlarına yönlendirilmiştir.

■ 2023 yılı boyunca SGDD-ASAM ofislerinde ve çevrim içi platformlar aracılığıyla 10 bin 895 etkinlik ve kurs organize edilmiş ve bu etkinlik ve kurslara 110 bin 761 kişi katılım sağlamıştır. Etkinlik, eğitim ve kurs organizasyonlarında, cinsiyet eşitliği dikkate alınarak katılımcı profili oluşturulmuştur. Bu çerçevede, katılımcıların %59'unu temsil eden kadınlar arasında %45 çocuk ve %14 yetişkin bulunurken; erkek katılımcılar, %41'lik bir oranla temsil edilmekte olup, bu grubun %37'si çocuk, %4'ü yetişkindir.

■ SGDD-ASAM, 2023 yılı boyunca kolluk kuvvetleri ve Göç İdaresine bağlı Geri Gönderme Merkezleriyle iş birliği içerisinde 2 bin 553 olayda kurtarılan veya yakalanan, 97 uyruktan, 63 bin 601 düzensiz göçmene tercüme ve insani yardım malzemesi desteğinde bulunmuştur. Bu operasyonlar sonucunda ulaşılan yetişkin oranı %73,3, çocuk oranı ise %26,7'dir. Bununla beraber bu operasyonlar sırasında %73,5 oranında erkek ve %26,5 oranında kadına insani yardım malzemesi ve tercüme desteğinde bulunulmuştur. En çok ulaşılan 10 uyruk aşağıdadır:

1. Afganistan
2. Suriye
3. Filistin
4. Yemen
5. Demokratik Kongo Cumhuriyeti
6. Liberya
7. Irak
8. Sudan
9. Mısır
10. İran

	0-17	18+	TOPLAM
Kadın	9.4%	17.1%	26.5%
Erkek	17.3%	56.2%	73.5%

SGDD-ASAM

SOSYAL GELİŞİM VE
DAYANIŞMA DERNEĞİ

f asamsydd X sgdd_asam Instagram sgdd_asam

YouTube sgdd-asam in ASAM Globe sgdd.org.tr